

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

24. De mortificando gustu in potu maximè vini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

*De mortificando gustu in potu, &
maximè vini.*

Non tantum gustatus in cibo, verum etiam in potu sumendo moderandus & mortificandus est. Inordinatio siquidem gustus est, in potu voluptatem quærere, vnde & sequitur in potu excessus: deinde inordinatio est superuacanea cura & curiositas, vt aqua, verbi causa, quæ potanda est, sit optima & frigidula, & vinum notæ optimæ. Seruus autem Dei mortificandi sui studiosus non plus debet bibere, quàm necessitas postulet: & si quando in sitim incidat, quæ tamen bibendi necessitatem non inducat, vt sit cum sitienti potus obest, debet quoque mortificare se, perferendo sitim, eamque offerendo in sacrificium Christo Domino nostro, iungendum acerbissimæ siti, quam ipse pro nobis in cruce sustinuit. Deinde in potu quærere non debet voluptatem, sed tantum necessitatem vitæ sustentandæ, & roborandarum corporis virium. Quem finem honestum, vel alium, si animo infixum habuerit delicatiora & pretiosiora vina facile de-

clinabit. Enimverò res seruo Dei professionem crucis Christi deportandæ facienti, & crucifigenti carnem cum suis concupiscentijs indigna est, in potu quærere oblectamentum: imò iustum & sanctum est optare, si fieri posset, sine vlllo sensu gustus, ad fugiendum istas delicias, naturali necessitati facere satis, vt hoc magis assimilemur Christo ab omnibus voluptatibus terrenis alienissimo, & sanctis omnibus, qui tam longè aberant à studio venandæ alicuius voluptatis in potu, vt data opera varios modos excogi ârint esculentis poculentisque adimendi omnem delectationem.

In vsu certè vini sic mortificanda est à seruo Dei bibendi cupiditas, vt bibat multa aqua temperatum, hoc est, vt sanctus Vincentius loquitur, quod vini vigorem amiserit. Eius rei multa salutaria documenta Spiritus sanctus reliquit in diuinis scripturis. *Exulta in anima*, inquit Ecclesiasticus, *& cordis vinum moderatè potatum, sanitas est animæ & corpori sobrius potus Vinum multum potatum irritationem, & iram, & ruinas multas facit Amaritudo animæ vinum multum potatum.* Quamuis verò licitus sit vsus vini moderatus, tamen si homo abstinere

*In vita
spirit. c. 3.
Eccl. c. 13*

eo posset citra sanitatis & virium necessariorum iacturam, excellentissimam mortificationem, magnique meriti, ac Deo gratissimam exerceret, si in totum vino abstineret, solaque aqua naturali contentus foret. Vnde sanctus Cyrillus Fideles, inquit, abstinent ab esu carniū, potusque vini, non quod abhorreant ab istis creaturis, sed quod propter Deum se illis priuando, existiment se premio afficiendos in cœlo, ac pro contemptu vilium ciborum temporalium, cœlestibus & spiritualibus ciborum æternorum lautitijs fruturos.

Catech. 4.

Accedit quod abstinentia à vino speciatim iuuet ad conseruandam, augendamque castitatem & mansuetudinem, atque etiam vt à multis animi & corporis periculis liberi & immunes simus. Ita affirmat Sapiens à Spiritu sancto illustratus. *Cogitavi*, inquit, *in corde meo abstrahere à vino carnem meam, vt animum meum transferrem ad sapientiam, deuitaremque stultitiam* Vbi sapientiae nomine intelligit notitiam amoris in Deum plenam, quæ numeratur inter principalia Spiritus sancti dona, & complectitur in se virtutes omnes, ac Dei amorem. Per stultitiam autem intelligit vitia & peccata maximè

Eccl. 2.

car.

carnalia. In quæ verba Robertus Holcot scribit, abstinenciam à vino disponere ad sapientiam, quam Deus infundit.

Valer quoque plurimum hæc abstinencia ad domandum appetitum gustus, rationique subijciendum. vehemens enim eius est procliuitas ad haustum palato iucundum & suauem, singillatim exquisiti vini. itaque si illam quis expugnauerit, sic debilitabit appetitus potentiam, vt facile in alijs cupiditatibus oppugnandis reportet victoriam. Ita docet B. Prosper Aquitanicus, *vino vti nullus, inquit, dixerit esse peccatum. Sed hoc idem non debemus carni desideranti prestare nec cum illi licita concedere cœperimus, poscat illicita, & obsequentes in minimis in flagitia punienda compellat.* Pro hac doctrina Spiritus sanctus in sacris litteris illustria reliquit testimonia & exempla, quibus declarat, quamuis temperatus vsus vini sit licitus, melius tamen esse, si bono fine & cum discretionem fiat, ab eo abstinere: hoc est, Deo esse gratius, & ad animæ salutem utilius. Vnde mandauit Deus in veteri lege Sacerdotibus, vt quo tempore cultui diuino in tabernaculo vacarent, à vino, alioque simili potu abstinerent,

Lib. 2. de vita cont. c. 25.

*Leu. 10.
Num. 6.*

X 3 vt

Jerem 35.

vt aptiores essent ad docendum & legē
diuinam præstādam. Rechabitas quoque
per Ieremiā laudat Spiritus S. quod ob
præceptū patris sui Ionadab vinum bi-
bere nollent; eoque exemplo pudescit
Iudæos nolentes parere præcepto Dei.
Laudat & Danielelem, eiusque socios,
quod vino abstinerint, epulisque lau-
tioribus, contenti aqua sola. vnde factū
est, vt & Daniel Deo gratior esset, & vi-
sionum cœlestium dono dignus red-
ditus; socij verò eius illasi ab igne, in
quem à Rege impio coniecti erant, per-
manerent.

Luc. 1.

Gabriel archangelus dum annun-
ciat sancti Ioannis Baptistæ ortum Za-
chariæ eius patri, inter signa admiran-
dæ sanctitatis eius ponit, quod à vino
& sicera sit abstenturus. In quem locum
Eusebius Emisenus, scribens ait: Deum
voluisse ea re indicare abstinentiæ me-
ritum, arduumque militiæ spiritualis
iter. Sanctus Timotheus beati Pauli dis-
cipulus quamuis Episcopus, & labori-
bus gubernationis prædicationisque
diuini verbi admodum districtus, dum
sanus esset, vinum non bibebat, sed a-
quam. Qua in virtute, vt in cæteris om-
nibus, creditur diui Pauli exem-
plum secutus. Nec, licet infirmus, con-
sue-

1. Tim. 5.

fuetudinem illam mutauit, donec à Paulo admonitus est, vt modicum saltem vini ob frequentes infirmitates biberet. Quia admonitione non obscure indicat laudabilem esse à vino abstinentiam, nisi infirmitas cogat aliquid vini sumere loco medicinæ, nempe ad recuperandam valetudinem. Ita affirmat beatus Prosper, *Nihil, inquit, contra abstinentiam faciunt, qui vinum tamùm pro corporis salute percipiunt: nec hoc offert voluntas, sed permittit infirmitas quæ si defuerit, à vino est abstinentium, ne vini perceptio quæ infirmum sustentat, sanum corpus incendat.* Sic ille. Quod Prosper dicit de infirmitate, hoc de quouis alia imbecillitate & defectu intelligi potest, quæ moderato vini vsu emendari possit, ad præstanda officia & ministeria cuiusque statui congruentia, sed si nulla interueniat necessitas, laudabilior est abstinentia ab omni vino, quam Sanctorum vitæ & Ecclesiæ vsus confirmant.

Etenim S. Marcus Euangelista antistes & doctor fidelium in vrbe Alexandrina degentium, quos instituit secundum morem & doctrinam ab Apostolis traditam Hierosolymis, inter cætera virtutum exercitia eis com-

Loco cit.

mendauit abſtinentiam à vino, teſte
Lib. 2. c. 7. Eusebio in historia Ecclesiastica. Deca-
Sulp. in vita dem abſtinentia Seuerus Sulpitius lau-
eius. dat S. Martini Turonensis Episcopi di-
 scipulos, & addit, S. Martinum eis fuisse
Aug. l. 1. c. 10 se autorem. Et S. Augustinus in libro
 de moribus Ecclesiæ, commemorans
 virtutes sanctorum hominum suo tem-
 pore in Ecclesia Dei florentium, ut e-
 remitarum, Cœnobarum, Episcoporum,
 Sacerdotum & Diaconorum, inter
 cætera eos laudat, quod à vino se
 continuerint, sola aqua contenti. S.
H. de virgi Hieronymus in cœlum ferens Palæſti-
ad Euseb. næ monachos, quorum vitam imitaba-
 tur, scribit ne ægros quidem sibi vi-
 num iadulſiſſe, quod intelligendum
 est, quando huiusmodi erat infirmitas,
 ut possent æquè officijs consuetis
 fungi, ac dum essent sani. Certè olim in
 Ecclesia Catholica, cum in ea rigeret
 vitæ sanctitas, ac Ecclesiastica discipli-
 na, fideles omnes in ieiunijs non solum
 à carni, sed etiam à vini vsu abſtine-
 bant, tum ut carnem magis affligerent,
 tum ut ieiunium maioris meriti apud
 Deum foret. Atque hæc consuetudo
 plus mille annis obtinuit in Ecclesia,
 nam inuenimus eam vsque ad sancti
 Bernardi tempora seruatam.

Ter-

Tertullianus vetustissimus scribit fideles abſtinentia vini caſtigaffe carnem ſuam, vt ſe in ſacrificium Deo offerrent. Idemque fatetur S. Baſilius, Auguſtinus, & alij veteres ſancti, dum agunt de ſuorum temporum ieiunijs. Quamuis verò hæc conſuetudo ob hominum imbecillitatem labentibus annis antiquata ſit, tamen æquum eſt, vt ſerui Dei, qui progreſſum facere in virtute cupiunt, & optimis quibusque operibus promereri Deum, cauere ne reuocare conentur in ſuis ieiunijs, alijsque temporibus, quibus Deus ſanctitatem & vires id præſtandi conceſſerit.

Deinde obſeruandum eſt, quamuis hæc abſtinentia cum moderatione, quæ ratio dictârit, uſurpata generatim loquendo fructuoſa ſit & ſalutaris, tamẽ particulatim, vt notauiſt S. Hieronymus, commendanda eſt adoleſcentibus, & ſceminis nondam ætate prouectis, quia in illis & vini potandi abeſt neceſſitas, & adeſt grauium tentationum periculum, ſi mero incaleſcant. S. Marcus eremita, Adoleſcentia, inquit, ante omnia non eſt paſcenda vino, ne duabus flammis cor accendatur, altera caloris naturalis, altera caloris

Tertul.in

Pſychi.

Aug. ſerm.

6. de temp.

Greg. Nyſſ.

de amanda

paupert.

Hieron ep.

ad Nepot.

*Lib de vera
virginit.*

*De virgin.
seru. ad Eu-
stoch.*

Valerius

Max l 2 c.1.

Alex ab

Alex. l. 2. c. 5.

vini. S. Basilius quoque de hoc periculo
commonuit, dicens: Corporibus qui-
bus per ætatem suppetit robor, & ca-
lor naturalis, non est porrigendum vi-
num ne ignis igni adiungatur, sed a-
qua fontium, vt frigiditate aquæ calor
naturalis mitigetur. Quibus verò per-
tatem non suppetunt amplius vires &
calor, adiumentum cibi & potus submi-
nistrandum est, vt vires confirmentur.
Sanctus Hieronymus sermonem insti-
tuens ad virgines hac verborum auxili-
eas alloquitur: *Si quid in me potest esse con-
siliij, si experto crediur; hoc primum moneo,
hoc obtestor, vt sponsa Christi vinum fugiat
pro veneno.*

Neque mirum videri debet sanctos
Patres lumine diuinæ sapiētiae illustra-
tos tam crebrò suasisse abstinētiā à
vino, cum & Gentiles, quibus exiguis
fuit luminis naturalis igniculus, idem
suaserint. Nam apud Romanos olim, cū
temperantiæ leges maxime vigerēt, fœ-
minis vsus vini erat incognitus: adole-
scentibus verò interdicebatur vsque ad
annum ætatis trigessimum. Per se item
liberis suis ætate iuuenili vinum adi-
mebant. Cū ergò videamus hunc vsum
diuinis S. scripturæ oraculis, Patrum te-
stimonij, Sanctorum exēplis, Ecclesiæ
con-

consuetudine perantiqua, & ratione ipsa confirmatum, æquum est, vt ad maiorem Dei gloriam, animæque salutem fructum aliquem spiritalem ex hac doctrina decerpamus, & si in totum à vino abstinere nolimus, moderationem saltem magnam in eius vsu conseruemur.

CAPVT XXV.

De mortificatione sensus tactus.

Sensus tactus multos habet abusus & inordinationes necessariò mortificandas, eò quòd toto corpore hominis sit diffusus, & appetitui sensitiuo proximus, ac omnium corporearum oblectationum seminarium, omnesque sensus, quorum ministerio ad aucupandas suas voluptates vtitur quasi veneno inficit. Vnde B. Basilius, *Tactus*, inquit, omnium sensuum deterrimus est, emittit enim legatos ad sensus, vt eorū opera suas voluptates persequatur, placidè abblanditur, vt magnam in hominem exerceat tyrannidem, atque ideo summa cura coercendus est & mortificandus, vt purus maneat.

Et quoniam ex ijs, quæ hastenus de aliorum sensuum mortificatione dicta sunt, facile colligi potest, quem-

De ver. virg